

Transformatieplan Samenwerking Noord Veluwe 2018-2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Inleiding	4
<i>Werkwijze Uitvoeringsplan Jeugdhulp Noord-Veluwe algemeen</i>	4
<i>Leeswijzer</i>	5
Werkgroepen Uitvoeringsplan Jeugdhulp Noord-Veluwe	6
Werkgroep 1: Versterken van het lokale veld en van de lokale toegang	6
Werkgroep 2: Vernieuwing van verblijf en ambulantly	6
Werkgroep 3: Pleegzorg	6
Werkgroep 4: GGZ	6
Werkgroep 5: Veiligheid en bescherming	7
Werkgroep 6: Communicatie en participatie	7
Werkgroep 7: Monitoring en sturing inclusief contractmanagement	7
Speerpunt 1: Werkwijze lokale teams	8
Achtergrond	8
Regie bij ouders en jongeren	8
Lerend jeugdinstel: leren van elkaar en leren van anderen	8
Uitdagingen voor de nabije toekomst	9
Koppeling met het Transformatiefonds	9
Speerpunt 2: Verder Thuis	11
Achtergrond	11
Werkwijze en pilot	11
Wie zijn er betrokken?	11
Samenhangende methodieken, aanvullend op Verder Thuis:	12
Uitdagingen voor de nabije toekomst	12
Koppeling met het Transformatiefonds	12
Speerpunt 3: Eén jeugddossier	13
Achtergrond	13
Werkwijze	13
Hoe vertellen we dit aan ouders en jongeren:	13
Wetenschappelijk onderzoek	13
Kennisuitwisseling bovenregionaal	14
Uitdagingen voor de nabije toekomst	14
Koppeling met het Transformatiefonds	14
Bijlage 1: Modelformulier 'De basis op orde'	15
Bijlage 2: Uitvoeringsplan Jeugdhulp Noord Veluwe	16

Voorwoord

Dit Transformatieplan is geschreven door een vertegenwoordiging vanuit de gemeenten (beleid), de CJG's en het bedrijfsbureau jeugd. Na een brede feedbackronde is het definitieve plan door alle colleges in de jeugdhulpregio Noord Veluwe vastgesteld.

Met trots en genoegen bieden we u dit Transformatieplan plan aan. We hebben hierin beschreven dat we de basis op orde hebben en hard werken aan verdere vernieuwing in de zorg. Hierin is zeker nog ruimte voor extra transformatie, waarvoor we graag de beschikbare middelen van het Transformatiefonds voor inzetten.

Inleiding

De samenwerkende gemeenten op de Noord Veluwe hebben een jarenlange traditie van optrekken in gezamenlijkheid op verschillende terreinen, maar vooral op het gebied van jeugdbeleid. Daarbij wordt ook steeds de samenwerking gezocht met uitvoerende partijen in het jeugdveld. Zo is in 2015 door gemeenten, CJG-kernpartners, en enkele betrokkenen uit de tweedelijns jeugdhulpverlening een gezamenlijke visie op transformatie jeugd beschreven in de 'Transformatieagenda Zorg voor Jeugd, Noord Veluwe'. De missie die de gezamenlijke partijen daarbij voor zichzelf beschreven hebben is:

'het stimuleren van een kind- en gezinsvriendelijke opvoedings- en opgroeiomgeving, waarbinnen alle kinderen en jongeren (van -9 maanden tot 23 jaar) de kans krijgen om zich optimaal en in goede gezondheid te ontwikkelen.'

Op basis van dit document is verder gewerkt, ontwikkeld, geschreven en gesproken. Op dit moment zijn de gezamenlijke ambities voor de transformatie van de Jeugdhulp van 2015 tot heden, maar vooral ook voor de periode 2018-2021 in de volgende documenten vastgelegd:

1. Transformatieagenda Zorg voor Jeugd Noord Veluwe (2015 e.v.)
2. Uitvoeringsplan Jeugdhulp Gemeenten Noord Veluwe (2018 – 2021)
3. Inkoopvisie (2018 – 2021)
4. Strategische keuzenota (2018 -2021)
5. Kadernota (2018 – 2021)
6. Ontwikkelagenda (2018 e.v.)

De optelsom van deze documenten vormt het nu voorliggende transformatieplan Samenwerking Noord Veluwe. Hierbij beschrijft de Transformatieagenda de visie en missie en is het Uitvoeringsplan Jeugdhulp 2018 – 2021 van regio Noord-Veluwe (bijlage 2) het meest een concrete uitwerking in acties. Het uitvoeringsplan is opgesteld door de gemeenten, in samenwerking met de CJG's op de Noord Veluwe en het Bedrijfsbureau Jeugd/Regionaal Account Jeugd (RAJ). Het Uitvoeringsplan is als bijlage bijgevoegd, maar ook de overige stukken kunnen desgewenst natuurlijk ter inzage aangeleverd worden.

Werkwijze Uitvoeringsplan Jeugdhulp Noord-Veluwe algemeen

Het Uitvoeringsplan Jeugdhulp (zie bijlage 2) voert de gemeenten en samenwerkingspartners via veertig actiepunten naar een nog meer getransformeerde Jeugdhulp, passend bij ons gezamenlijk doel en uitgangspunten. We willen:

Doel:

De meest passende zorg en ondersteuning voor onze jeugdigen, binnen het daarvoor beschikbare kader. De zorg en ondersteuning vindt plaats zo dicht mogelijk bij de jeugdigen, de gezinnen en het eigen netwerk. De regie ligt hierbij bij hen zelf. De ondersteuning is kortdurend en licht waar kan (ambulant, vrij toegankelijk); langdurig en intensief waar nodig.

Uitgangspunten:

Eigen kracht, samen verantwoordelijk

Eén gezin, één plan, één regisseur

Doen wat nodig is

Verbinden van kennis en expertise

Kwalitatief goede zorg binnen daarvoor beschikbaar financieel kader

Het 'eigen kracht, samen verantwoordelijk' geeft de regio Noord Veluwe niet alleen in de uitvoering van de zorg, maar ook op beleids- en bestuurlijk niveau inhoud door plannen te ontwikkelen in nauwe samenspraak met zowel inwoners, waaronder jeugdigen, als professionals uit het onderwijs- en zorgveld. Ook adviesraden sociaal domein zijn en worden betrokken. Tussentijdse politieke toetsing vindt plaats in onder andere raads gesprekken.

Een regionaal kernteam voert regie op de uitvoering van dit plan. Dit kernteam bestaat uit vertegenwoordigers van het gemeentelijk beleid, de uitvoering van de Jeugdhulp (CJG partners) en bedrijfsvoering. Het kernteam voert regie over zeven werkgroepen. Aan deze werkgroepen nemen de volgende partijen en disciplines deel: gemeentelijke beleidsmedewerkers en medewerkers bedrijfsvoering, voornoemde CJG-partners, jeugdhulpaanbieders, het onderwijs, andere gemeentelijke disciplines, huisartsen en inwoners. In dit transformatieplan wordt toegelicht hoe deze zeven werkgroepen uitvoering geven aan het uitvoeringsplan en daarmee tevens aan de actielijnen uit het actieprogramma Zorg Voor De Jeugd.

Leeswijzer

Doel van voorliggend transformatieplan is om in gezamenlijkheid nog een extra verbeterslag te maken en verscherping van het ingezette beleid en bijbehorende uitvoering. In dit document maken we duidelijk hoe we dit doen. Om te beginnen door de zeven werkgroepen, waar de uitwerking en implementatie van het Uitvoeringsplan (zie bijlage 2) is belegd, op een rij te zetten. Vervolgens lichten we er een drietal speerpunten uit als concreet voorbeeld hoe de regio Noord Veluwe aan de slag is, en de komende jaren wil blijven, met de transformatie van jeugdhulp. De link met de verschillende actielijnen uit het landelijk actieplan "Zorg voor Jeugd" zal per speerpunt verduidelijkt worden. Het eerste speerpunt betreft de inrichting van de lokale teams (CJG's) en de samenwerking tussen lokale teams en gemeenten. Vervolgens laten we zien hoe we met "Verder thuis" en daarmee samenhangende programma's als Families First en Fact Jeugdteams de actielijn 'meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien' vorm geven. Het laatste speerpunt is het Jeugddossier Noord Veluwe aan bod: een mooi voorbeeld van toekomstgericht denken over regie bij burgers, grip op eigen plannen en samenwerking als kring van betrokkenen om jeugdigen heen.

Tot slot zijn, naast het hierboven genoemde Uitvoeringsplan (bijlage 2), het ingevulde modelformulier 'de basis op orde' (bijlage 1) en het jaarplan van de CJG's (bijlage 3) bijgevoegd.

Werkgroepen Uitvoeringsplan Jeugdhulp Noord-Veluwe

De uitwerking en daadwerkelijke implementatie van het regionaal uitvoeringsplan is belegd bij zeven werkgroepen. Deze werkgroepen zijn interdisciplinair vormgegeven en bestaan uit vertegenwoordigers van gemeenten (beleid en bedrijfsvoering), lokale teams (CJG's), jeugdhulpaanbieders en onderwijs. Om recht te doen aan wat we met de transformatie willen bereiken (daadwerkelijke verbetering in de zorg en ondersteuning aan onze jeugdigen), hebben we er expliciet voor gekozen om de werkgroepen in te richten met de relevante partners aan tafel (brede expertise, gedeelde verantwoordelijkheid). In de werkgroepen staat het denken en werken vanuit de leefwereld van de jeugdige en ouders centraal; ook worden zij betrokken bij de daadwerkelijke uitvoering van werkgroepopdrachten. Hierna wordt aan de hand van de uitgangspunten van het regionaal uitvoeringsplan 2018-2021 kort de opgave van elke werkgroep benoemd (N.B. de uitgangspunten van het uitvoeringsplan zijn verschillend in omvang; sommigen zijn vrij omvangrijk, anderen zijn zeer beknopt). Ook wordt per werkgroep toegelicht aan welke actielijn(en) uit het actieprogramma Zorg Voor De Jeugd hiermee tevens invulling wordt gegeven.

Werkgroep 1: Versterken van het lokale veld en van de lokale toegang

Werkgroep 1 heeft een grote en brede opgave. Het gaat hierbij zowel om de ontwikkeling en versterking van de lokale teams zelf, de ontwikkeling van werk- en hulpverleningsmethoden, als om de verbinding van deze teams ten opzichte van andere spelers in het maatschappelijke veld, zoals onderwijs. De uitgangspunten 1 tot en met 13, 18 tot en met 20, 35 en 36 van het uitvoeringsplan zijn bij deze werkgroep belegd. De volgende actielijnen worden behartigd in deze werkgroep:

- Actielijn 1: betere toegang tot jeugdhulp voor jeugdigen en gezinnen;
- Actielijn 3: alle kinderen de kans bieden om zich te ontwikkelen;
- Actielijn 6: investeren in vakmanschap

Werkgroep 2: Vernieuwing van verblijf en ambulant

Werkgroep 2 is gericht op ambulantisering van de jeugdhulpverlening, het verminderen van de instroom in jeugdhulp-met-verblijf, het bevorderen van de doorstroom naar lichtere vormen van verblijf (zoals pleegzorg of een gezinshuis) en het bevorderen van uitstroom. De uitgangspunten 14 tot en met 16, 21, 26 tot en met 31 van het uitvoeringsplan zijn bij deze werkgroep belegd. De volgende actielijnen worden behartigd in deze werkgroep:

1. Actielijn 2: meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien

Werkgroep 3: Pleegzorg

Werkgroep 3 is gericht op het versterken van de positie van pleegzorg in de regio, zowel kwalitatief als kwantitatief. Het gaat hierbij om de verbetering van de werving en ondersteuning van pleegouders, het toerusten van pleegouders en het accommoderen van pleegzorg na de 18^e verjaardag. De uitgangspunten 21 tot en met 25 van het uitvoeringsplan zijn bij deze werkgroep belegd. De volgende actielijnen worden behartigd in deze werkgroep:

1. Actielijn 2: meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
2. Actielijn 4: kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

Werkgroep 4: GGZ

Werkgroep 4 is gericht op de ontwikkeling van expertise op het gebied van jeugdhulp en naar de lokale teams brengen van specifieke ggz-expertise, met name op het gebied van triage en begeleiding.

Uitgangspunt 17 van het uitvoeringsplan is bij deze werkgroep belegd. De volgende actielijnen worden behartigd in deze werkgroep:

1. Actielijn 6: investeren in vakmanschap

Werkgroep 5: Veiligheid en bescherming

Werkgroep 5 is gericht op de ontwikkeling van de Beschermingstafel, samenwerking in de veiligheidsketen en de verbinding (middels advisering en consultatie) van de gecertificeerde instellingen aan de lokale teams. De uitgangspunten 32 tot en met 36 van het uitvoeringsplan zijn bij deze werkgroep belegd. De volgende actielijnen worden behartigd in deze werkgroep:

1. Actielijn 5: jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt.

Werkgroep 6: Communicatie en participatie

Deze werkgroep is een werkgroep die als een dwarsverband samenwerkt met de andere werkgroepen. Deze werkgroep verbindt alle betrokken partijen middels communicatie en het bieden van mogelijkheden voor participatie. Voorbeelden: de publiekscampagne 'Wij durven te delen', de brede inspiratiebijeenkomst (aanbieders, voorveld, beleid, onderwijs) 'Opvoeden doe je samen', tussentijdse nieuwsbrieven en voortgangsbijeenkomsten voor iedereen die bij de uitvoering van het uitvoeringsplan betrokken is. Er zijn geen actielijnen die specifiek aan deze werkgroep kunnen worden gerelateerd.

Werkgroep 7: Monitoring en sturing inclusief contractmanagement

De uitgangspunten 37 tot en met 40 van het uitvoeringsplan zijn bij deze werkgroep belegd. Deze werkgroep is vooral intern gericht is randvoorwaardelijk om de actielijnen uit het actieprogramma Zorg voor de Jeugd succesvol in regionaal verband te kunnen implementeren. Daarmee ligt tevens in deze werkgroep de borging om de 'basis op orde' te houden. Verder is op basis van uitgangspunt 37 (de samenwerking in de driehoek opdrachtgever, opdrachtnemer en bedrijfsvoering is verstevigd en geprofessionaliseerd) een kernteam geformeerd met vertegenwoordigers van de verschillende geledingen van de driehoek. Dit kernteam stuurt op de uitvoering van het uitvoeringsplan, verbindt de werkgroepen en zorgt voor afstemming met bestuur en management. Ook de werkgroepen zijn op basis van genoemde uitgangspunten interdisciplinair ingevuld, om op die manier constructieve samenwerking tussen de verschillende betrokkenen echt vorm en inhoud te geven.

Speerpunt 1: Werkwijze lokale teams

Achtergrond

Na een experiment met gemengde ambulante teams voor preventie en jeugdhulp in 2014 hebben de gemeenten op de Noord Veluwe met ingang van januari 2015 de Stichting Jeugd Noord Veluwe in het leven geroepen. Deze organisatie, bemenst door jeugd- en gezinswerkers, afkomstig uit de verschillende organisaties in de regio die jeugdhulp, jeugd-ggd, jeugd-lvb en/of jeugd maatschappelijk werk aanboden, vormt samen met de twee regionale organisaties voor Jeugdgezondheidszorg (Icare voor JGZ 0-4 en GGD NOG voor JGZ 4-18) de kern van de lokale CJG's in vijf gemeenten in de regio Noord Veluwe. In de zesde gemeente, Putten, heeft Buurtzorg Jong al sinds langere tijd een vergelijkbare opdracht en positie naast de JGZ-organisaties. De drie kernpartners van het CJG bieden preventieve zorg en ambulante jeugdhulpverlening aan alle jongeren in de regio van -9 mnd tot 18 (en waar nodig 23) jaar, en vormen in gezamenlijkheid de toegang naar zwaardere jeugdhulpverlening.

De kernpartners van het CJG hebben van de gemeenten in de regio de bestuurlijke opdracht gekregen steeds meer integraal samen te gaan werken. De verbinding tussen preventie en hulpverlening is veelzeggend: hiermee hebben de CJG's de opdracht om dé plek te zijn voor alle kwesties met betrekking tot opgroeien en opvoeden; voor vragen van zowel ouders en jongeren als vanuit het onderwijs, voorliggende voorzieningen, lokale sport- en andere verenigingen en geestelijk leven. Wij richten ons bij onze plannen ook op de vindplaats bij uitstek, het onderwijs waarbij wij in de driehoek ouder(s) - jeugdteam - onderwijs uitvoer geven aan het (familie groeps) plan voor de jeugdige.

Vanuit de wens en opdracht om steeds meer integraal samen te werken wordt sinds 2017 een gezamenlijk jaarplan geschreven door en voor de CJG's. Dit jaarplan (zie ook bijlage 3) bevat sinds 2018 een directe vertaalslag van de punten uit het uitvoeringsplan van de gemeenten. De lokale teams hebben voor de concretisering en uitvoering van deze punten periodiek overleg met de beleidsambtenaren in de eigen gemeente.

Regie bij ouders en jongeren

'Eigen regie, samen verantwoordelijk' is een speerpunt uit de transformatieagenda dat binnen de CJG's veel aandacht krijgt. Vanuit de gedachte dat regie bij ouders en jongeren hoort te liggen is een kwaliteitssysteem ingericht, gebaseerd op waarden van de klant (Q4C, Quality for Children). Gesprekken met ouders en jongeren hebben de basis gelegd voor dit kwaliteitssysteem, en ook toetsing van de kwaliteit gaat door gesprekken met ouders en jongeren. Hiertoe zijn cliëntinspecteurs (ervaringsdeskundigen) getraind. Nieuwe ontwikkelingen als het Jeugddossier (zie voorbeeld 3) worden eveneens in samenspraak met ouders en jongeren bedacht en uitgewerkt.

In hun handelen stellen de medewerkers van de CJG's de Internationale rechten van het kind voorop. De vraag, de regie over de vraag én de oplossing van de vragensteller(s) vormen de basis waarvan ze vertrekken.

Lerend jeugdstelsel: leren van elkaar en leren van anderen

Het CJG functioneert als lerend multidisciplinair team om de vragensteller(s) optimaal van dienst te kunnen zijn. Een goed gebruik van elkaars kennis en vaardigheden maakt van het CJG-team een geheel, dat meer is dan de som der delen. Als lerend team leert het CJG van klanten, in dialoogsessie over kwaliteit, maar ook van elkaar. Dit gebeurt in intervisiegroepen en Methodische Leer Bijeenkomsten (MLB). Daarnaast werken CJG-teams met het vier-ogen-principe en heeft iedere medewerker een buddy, zodat regelmatig reflectie plaats vindt op het eigen handelen en op

afwegingen die gemaakt worden. Doen wat nodig is en daarbij uitgaan van eigen regie van ouders en jongeren vraagt namelijk dat medewerkers in staat zijn om in te schatten wanneer de ondergrens is bereikt én daarin bewust te zijn van eigen normen en waarden en die zonodig los te laten. Goed is goed genoeg is een nuttig, maar soms moeilijk te hanteren uitgangspunt. Waar het onderling gesprek onvoldoende houvast biedt kan elk team voor aanvullende expertise terugvallen op een gedragswetenschapper en een aandachtsfunctionaris kindermishandeling, of consult vragen bij een GGZ-psycholoog en/of SPV-er. De laatsten zijn momenteel nog grotendeels collega's van tweedelijns organisaties die voor een aantal uren gedetacheerd in een team werken, maar er zijn plannen om interne collega's te laten opleiden zodat GGZ-expertise in de teams zelf geborgd is.

Uitdagingen voor de nabije toekomst

In het streven een lerende organisatie te zijn vinden jaarlijks 'familie Dijkstra gesprekken' plaats, waar we leren *met* en *van* de buitenwereld: met ouders en jongeren maar ook met ketenpartners en gemeenten spreken we over hun gedachten over 'goede zorg voor jeugd'. Uit de laatste ronde van deze gesprekken bleek er een uitdaging te liggen in het beter aansluiten bij huisartsen, scholen en lokale verenigingen/kerken. Zichtbaar zijn in de wijk is een onderdeel van het goed neerzetten van de toegang. In het jaarplan 2019 van de CJG's staan daarom de volgende actiepunten opgenomen:

- De CJG's zorgen samen met de huisartsen voor versterking van de onderlinge samenwerking. Doel is dat huisartsen meer oog krijgen voor de expertise binnen het CJG en vaker ouders/jongeren doorsturen naar het CJG in plaats van te verwijzen naar specialistische zorg. Om hier concreet invulling aan te geven, participeren we bijvoorbeeld ook in het regionale project Gezond Veluwe, waarin een pilot wordt gestart om de verbinding tussen huisartsen en CJG-professionals te versterken.
- Met behulp van onderwijs, huisartsen, kerken en verenigingen vergroot het CJG haar bekendheid (wie zijn wij, wat doen we wel/niet) bij en laagdrempeligheid voor de burgers
- De CJG's vergroten, in co-creatie met onderwijs, hun zichtbaarheid en vindbaarheid op de scholen en in de wijken (fysieke en laagdrempelige aanwezigheid)

Koppeling met het Transformatiefonds

Met het opzetten van de lokale teams zoals hierboven beschreven geven de gemeenten in de regio vooral invulling aan actielijn 1: betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen. In hun werkwijze dragen de lokale teams bij aan de volgende actielijnen:

2. Actielijn 2: meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien: De werkwijze lokale teams kan worden beschouwd als een diepte-investering in de jeugd van regio Noord-Veluwe, met als (lange termijn-) doel dat kinderen zo thuis mogelijk kunnen opgroeien, doordat in een zo vroeg mogelijk stadium hulp wordt geboden als dat nodig is;
3. Actielijn 4: kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden: De werkwijze lokale teams betekent dat over de grenzen van jeugdhulp op grond van de Jeugdwet heen wordt gewerkt. Dit komt de ondersteuning van kwetsbare jongeren op weg naar hun zelfstandigheid ten goede;
4. Actielijn 5: jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt: Doordat de werkwijze lokale teams zo breed is (over de grenzen van de Jeugdwet heen), kunnen signalen over gebrek aan veiligheid laagdrempeliger worden gedeeld, in een integraal kader worden geduid en kan sneller worden besloten welke hulp nodig is; en
5. Actielijn 6: Investeren in vakmanschap: Het hierboven beschreven 'lerend jeugdstelsel' is een manier om vakmanschap continu, dus niet eenmalig, te ontwikkelen.

De CJG-partners voelen zich nadrukkelijk mede verantwoordelijk voor het welslagen van de transformatieopdracht, dragen in grote mate bij aan het ontwikkelen van visie op transformatie en fungeren daardoor op verschillende onderwerpen als vliegwiel in de ontwikkelingen die gaande zijn. Voorbeelden 2 en 3 zijn daar een illustratie van.

Speerpunt 2: Verder Thuis

En hiermee samenhangende methodieken

Achtergrond

Verder Thuis is een programma voor jeugdigen die uithuisgeplaatst zijn en in een intramurale setting wonen van jeugdhulp, GGZ, LVB of justitie. Sommigen wonen nergens. Het programma Verder Thuis is opgezet, omdat wij ons er niet bij willen neerleggen dat er voor deze kinderen geen perspectief is in de leefomgeving. Voor ons is een belangrijk criterium voor de transformatie dat er voor jeugdigen die uit huis geplaatst zijn eerder en duurzamer een oplossing in de leefomgeving wordt gerealiseerd. Het doel van Verder Thuis is het creëren van een toekomstperspectief voor de jeugdige in de leefwereld, dit wil zeggen: terug naar huis, opname in het sociale netwerk, een pleeggezin of op weg naar zelfstandigheid met steun vanuit de omgeving.

Werkwijze en pilot

In 2017 en 2018 heeft in de regio Noord Veluwe een pilot plaats gevonden met drie fasen, voorafgegaan door een verkenning.

* De verkennende fase: inventarisatie van uithuisgeplaatste jeugdigen in een bepaald gebied en voorselectie van kandidaten voor het programma.

* Fase 1: Gesprekken van de Verder Thuis begeleider met verwijzer, de jeugdbeschermer en gezinsleden, bestudering dossierinformatie. De toekomstwens van de jeugdige en de andere gezinsleden staat voorop.

* Fase 2: De Verder Thuis begeleider werkt met alle betrokkenen intensief aan een plan, waarmee de jeugdige veilig en duurzaam verder kan. Dit duurt enkele weken. Einddoel is ofwel terugkeer naar huis, ofwel zo veel mogelijk meedoen in het gewone leven en opbouw van een eigen steunend netwerk.

* Fase 3: Rapportagefase. Tijdens de hele looptijd van de pilot is informatie verzameld met het oog op bredere toepassing van de lessen in de casuïstiek. De rapportage aan het eind bevat een beschrijving van de casussen en aanbevelingen voor een meer structurele aanpak om jeugdigen meer in de eigen omgeving te helpen.

Gemiddeld duurt het programma 3 maanden. Ongeveer 3 maanden na de afronding is er nog een gesprek waarin met de jongere en andere betrokkenen wordt teruggekeken op de inzet van Verder Thuis en waarin het plan wordt nagelopen. De Verder Thuis begeleider geeft in het gesprek waar nodig advies over aanscherping of over stappen die de betrokkenen kunnen ondernemen

Methodisch werkt de Verder Thuis begeleider met elementen uit verschillende bewezen effectieve werkvormen.

Wie zijn er betrokken?

De begeleiding van de Verder Thuis trajecten wordt gedaan door medewerkers van het CJG. Zij voeren de regie op jeugdhulp casuïstiek, zijn vaak al bekend met de gezinnen én met de partijen in de regio. De Verder Thuis begeleider werkt tijdens het traject samen met:

- De jeugdige en zijn/haar gezin
- De mensen in het netwerk van het gezin
- De jeugdbeschermer of jeugdreclasserder (als er een maatregel geldt)
- De jeugdzorgaanbieder
- De school
- Andere betrokken instanties.

Samenhangende methodieken, aanvullend op Verder Thuis:

- Families First: Waar jeugdigen terug geplaatst worden in een thuisomgeving kunnen nieuwe problemen de kop opsteken en opnieuw de roep om uithuisplaatsing ontstaan. Families First is een programma dat zich erop richt uithuisplaatsing te voorkomen en biedt goede tools om in deze situatie te gebruiken. Op dit moment wordt eraan gewerkt om ook deze methodiek beschikbaar te maken voor de CJG's.
- FACT jeugdteams: Ook FACT (Flexible Assertive Community Treatment) is een methodiek die ingezet kan worden in situaties waar anders thuis wonen niet meer mogelijk zou zijn. Anders dan Families First is FACT niet zozeer gericht op het beheersbaar maken van crisissituaties, maar op intensieve begeleiding en behandeling in de eigen leefomgeving. De hulp is gericht op alle levensgebieden waar problemen zijn, zoals wonen, werk, school, (samen)leven en financiën. FACT werkt outreachend en schuurt hierbij soms tegen bemoeizorg aan. De methodiek is ontwikkeld in de Verenigde Staten door Test en Stein (1978) en uitgewerkt door Stein en Santos (1998). Samen met 's Heerenloo en Accare, regionale aanbieders van LVB-zorg en JeugdGGZ, hebben de CJG's een plan geschreven om Fact jeugdteams op te zetten in de regio.

Uitdagingen voor de nabije toekomst

Op basis van de pilot zijn alle gemeenten genegen om met Verder Thuis te starten. Hiermee wordt in september 2018 een start gemaakt bij de eerste gemeente. Daarna volgen de anderen. Voor de financiering ervan willen we onder meer gebruik maken van het Transformatiefonds.

Koppeling met het Transformatiefonds

Inhoudelijk sluiten bovengenoemde methodieken aan bij de volgende actielijnen:

- Actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien: Het doel van elk programma is expliciet om kinderen en jongeren die nu residentieel wonen zoveel mogelijk een toekomstperspectief te bieden in de eigen leefwereld.
- Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden: In het project zullen ook jongeren meegenomen worden die de leeftijd van 18 naderen. Voor deze jongeren biedt het project een extra zetje, een extra ondersteuning in het verzelfstandigen.

Actielijn 6 Investeren in vakmanschap: Doordat een 'lerend' aspect een belangrijk onderdeel is van dit programma sluit Verder Thuis ook aan bij deze actielijn.

Speerpunt 3: Eén jeugdossier

Achtergrond

De primaire verantwoordelijkheid voor opgroeien en opvoeden ligt bij ouders, en naarmate jongeren opgroeien steeds meer bij henzelf. Hier wil de regio handen en voeten aan geven. Bij vragen of problemen zijn ouders en jongeren eigenaar hiervan, zij bepalen wat de gewenste oplossingsrichting is en ook wanneer een doel bereikt is. Zowel voor ouders en jongeren als voor hulpverleners aan gemeenten is dit een grote cultuurverandering. Bij hulpverleners bestaat de neiging om *over* jeugdige en ouders te praten en *voor* hen te beslissen, in plaats van *met* hen. Daarnaast wordt niet altijd voldoende gebruik gemaakt van de kennis en informatie die andere collega's binnen het CJG als hebben over gezinnen en hun vraagstukken.

Werkwijze

Om de gewenste verandering te ondersteunen bouwen de drie kernpartners van het CJG (in opdracht van de gemeenten) met ouders en jongeren aan een dossier waarin zij allemaal kunnen werken: jeugdgezondheidszorg en jeugdhulp, ouders en jongeren. De laatsten kunnen niet alleen het hele dossier lezen, ze kunnen er ook in schrijven, hun eigen (familiegroeps)plannen uploaden. Zij bepalen welke discipline toegang heeft tot het dossier.

Het ontwikkelen van een integraal dossier samen met medewerkers van de drie kernpartners en samen met ouders en jeugdigen is niet alleen een ICT-uitdaging, maar fungeert ook als vliegwiel om de benodigde verandering in denken te versnellen en ondersteunen. We hebben met elkaar goed nagedacht hoe we dit gaan communiceren naar de inwoners. De volgende uitgangspunten zijn leidend hierbij:

Hoe vertellen we dit aan ouders en jongeren:

- Als jeugdige/oudere woonachtig in deze regio kun je met al je vragen over opgroeien en opvoeden terecht bij het CJG. Binnen dit CJG kun je verschillende disciplines ontmoeten, en mensen werkzaam bij verschillende organisaties, maar zij werken vanuit eenzelfde visie op zorg voor jeugd.
- Deze organisaties werken in een gezamenlijke dossieromgeving (het Jeugdossier), waartoe jij als ouder en jeugdige toegang hebt. Niet alleen kun jij alles lezen wat opgeschreven wordt, jij kunt er zelf ook in schrijven, aanvullen of jouw familiegroepsplan uploaden, waar een hulpverlenings- of gezinsplan bij aan moet sluiten. Ook bepaal je wie in jouw dossier mag en wat hij/zij daar mag zien.
- Als je een familiegroepsplan maakt doe je dat met diegenen waarvan jij weet dat zij het ook belangrijk vinden dat het goed gaat met jouw kind en jouw gezin. Wij noemen dat de kring van betrokkenen. Als jij dat wilt kun je hen toegang geven tot jullie plan in het dossier.

De informatie in jouw jeugdossier gaat met jou mee en blijft beschikbaar, ook als je verhuist naar een plaats buiten de regio.

Wetenschappelijk onderzoek

Het jeugdossier wordt ontwikkeld vanuit de visie dat regie zoveel als mogelijk bij ouders en jongeren hoort te liggen, zodat zorg voor hen bijdraagt aan 'een goed leven in eigen ogen'. Begeleidend onderzoek is opgezet door medewerkers van het CJG in samenwerking met Academische werkplaats AGORA (Wageningen University & Research) en het Julius Centrum (UMC

Utrecht). Dit onderzoek moet inzicht geven in de implementatie en of de volgende doelen worden behaald:

- a) een bijdrage aan meer betrokkenheid van ouders en jongeren bij hun eigen vraagstukken en betere ondersteuning van hun plannen.
- b) betere samenwerking tussen de verschillende CJG-partners, beter gebruik maken van elkaars kennis en informatie.

Voor het onderzoek is 200.000 euro subsidie toegekend door ZonMW. Deze subsidie dekt het onderzoek en een deel van de inzet van medewerkers tijdens het ontwikkeltraject. Indien de gelden van het Transformatiefonds worden toegekend, dan zullen deze tevens worden ingezet ter dekking van dit ontwikkeltraject.

Kennisuitwisseling bovenregionaal

In het kader van het onderzoek en ten behoeve van landelijke implementatie van een 'open jeugdossier' is een klankbordgroep samengesteld met verschillende geïnteresseerde partijen vanuit JGZ en jeugdhulp. Op dit moment participeren de volgende organisaties in de klankbordgroep: CJG Apeldoorn, CJG Capelle aan de IJssel, Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek, GGD Zuid Limburg, team Jeugd Heerde, JGZ Almere en kenniscentrum NCJ.

Uitdagingen voor de nabije toekomst

Met de ontwikkeling van het dossier is gestart in maart 2018. Volgens planning zal in de eerste maanden van 2019 getraind worden, zodat het dossier begin maart 2019 in gebruik genomen kan worden. De projectgroep bestaat uit medewerkers van de drie kernpartners van het CJG, een projectleider en medewerkers van de dossierbouwer. De eerste periode heeft vooral in het teken gestaan van het vertalen van werkprocessen naar een integraal dossier.

Het participatieve evaluatieonderzoek richt zich nu vooral op het volgen van het proces. Vanaf het najaar zal een begin gemaakt worden met de effectstudie. De nulmeting daarvoor vindt vanaf november 2018 plaats. Het onderzoek zal medio 2020 afgerond worden.

Koppeling met het Transformatiefonds

De ontwikkeling van een integraal jeugdossier past bij de volgende actielijnen van het Transformatiefonds:

- Actielijn 1: Betere toegang tot jeugdhulp voor jeugdigen en gezinnen: Door informatie in beheer te brengen bij ouders en jongeren zelf en hen te laten bepalen wie toegang krijgt hiertoe, wordt het gemakkelijker voor CJG-medewerkers om toegang te krijgen tot belangrijke informatie die andere collega's al verzameld hadden. Dit verbetert de toegang van jeugdigen tot (jeugd)hulp en draagt bij aan integrale samenwerking.
- Actielijn 3: Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen: De ontwikkeling van een integraal jeugdossier neemt schotten tussen jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg weg. Hierdoor wordt het eenvoudiger om aan de jeugdige in samenhang te kunnen bieden wat hij nodig heeft om goed op te groeien.
- Actielijn 6: Investeren in vakmanschap: De ontwikkeling van een integraal jeugdossier, met de hierbij horende verandering in werk- en organisatiecultuur voor professionals is een belangrijk middel om te komen tot een lerende omgeving waarin samenwerking en de jeugdige centraal staan.

Bijlage 1: Modelformulier 'De basis op orde'

Separaat bij deze aanvraag gevoegd.

Bijlage 2: Uitvoeringsplan Jeugdhulp Noord Veluwe

Separaat bij deze aanvraag gevoegd.

Bijlage 3: Jaarplan CJG's

Separaat bij deze aanvraag gevoegd.